

Odstraňme z Prahy billboardový smog

 kverulant.org/cases/odstranme-z-prahy-billboardovy-smog

26. května 2023

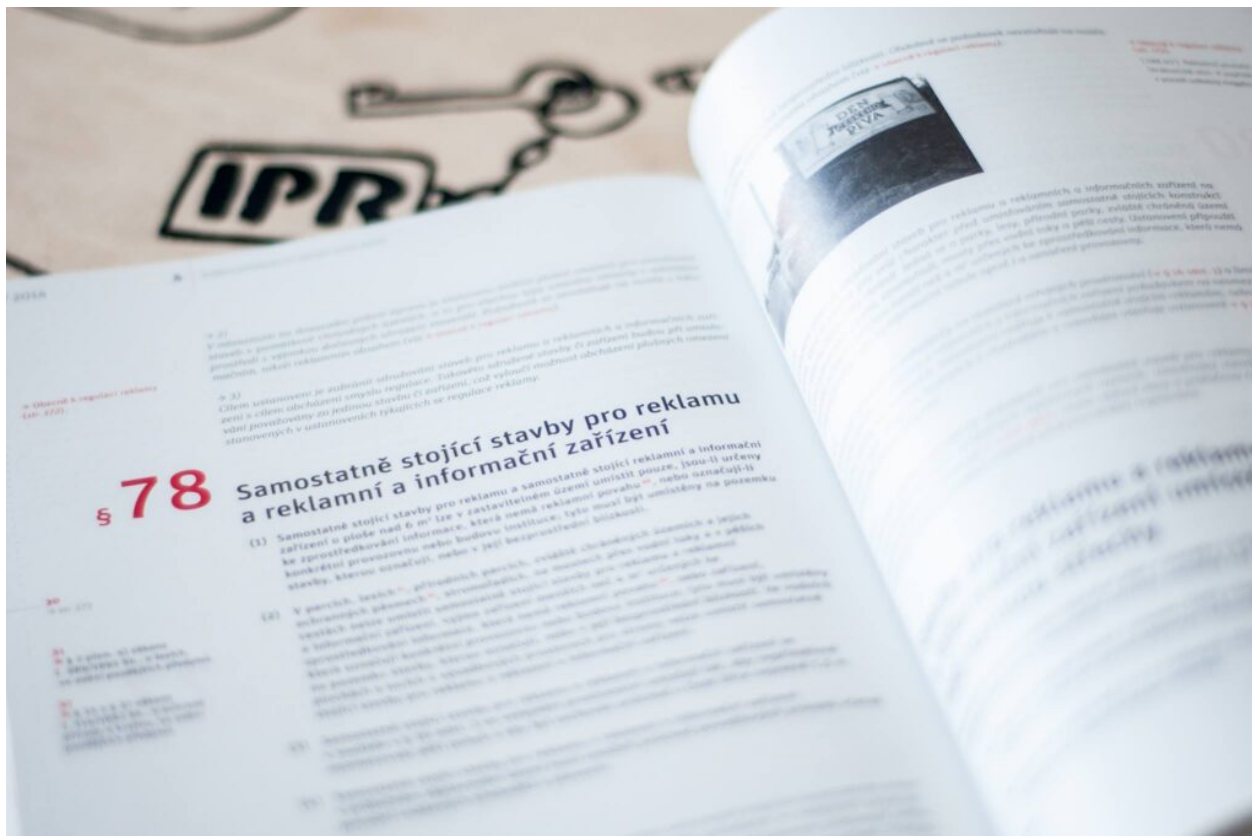
Kverulant.org bojuje za vyčištění Prahy od reklamního smogu už od svého založení v roce 2009. Výsledky se však dostávají jen pomalu. Billboardáři mají totiž politikům mnoho co nabídnout. A tak teprve v srpnu 2020 schválila rada hlavního města Prahy výpověď všech smluv na pronájem pozemků pro reklamní zařízení do 8 m². Teprve na podzim 2021 Praha neprodloužila nevýhodnou smlouvu s JCDecaux na které prodělala 180 milionů korun, začal platit zákaz reklamních plachet i v širším centru a Praha přijala usnesení, že nebude nově pronajímat svoje pozemky ani pro velké billboardy. Teprve počátkem roku 2023 Praha konečně zmapovala všechny nelegální billboardy na svém území. Nelegální jsou čtyři pětiny z nich. Dokud nebudou odstraněny bude Kverulant ve svém boji pokračovat. Pomozte nám i vy vyčistit Prahu od vizuálního smogu alespoň malým darem.

Foto: Schrupp z Pixabay

Pražské stavební předpisy a billboardy

V srpnu 2016 začaly platit Pražské stavební předpisy (PSP), které omezily billboardy v Praze. PSP však nejsou dodržovány, a tak nezmizely všechny billboardy, které zmizet měly. Přesto lze přijetí PSP považovat za zásadní úspěch. Kverulant je hrdý na to, že i on má na přijetí této normy svůj nepřehlédnutelný podíl. Schválení PSP rozhodně neproběhlo hladce. Jednu chvíli dokonce nebylo vůbec jisté, zda si Praha udrží vlastní stavební předpisy. Podrobnosti o tomto zápase najdete v Kverulantově kauze Pražské stavební předpisy.

Pražské stavební předpisy, foto IPR

Cílem Kverulanta bylo prosadit takové PSP, které by zásadně omezily billboardy v Praze. To se Kverulantovi povedlo. PSP také zcela vyloučily umístování billboardů o ploše nad 4 m² v památkových rezervacích a památkových zónách, tedy na většině území centrální části města. PSP zavedly odstup mezi jednotlivými billboardy alespoň 100 m.

Podle legislativy, platné již řadu let, je u nás možné povolit podobná reklamní zařízení jen na dobu dočasnou, a to maximálně na pět let. Pak je třeba žádat o povolení nové nebo billboard odstranit. K takové žádosti je vždy vyžadován souhlas vlastníka pozemku s umístěním reklamní stavby. Úřad by měl při vydání staronového povolení vždy zjistit, zda se billboard nenachází méně než 100 m od jiného řádně povoleného billboardu. Stejně je to se stavbou nového billboardu.

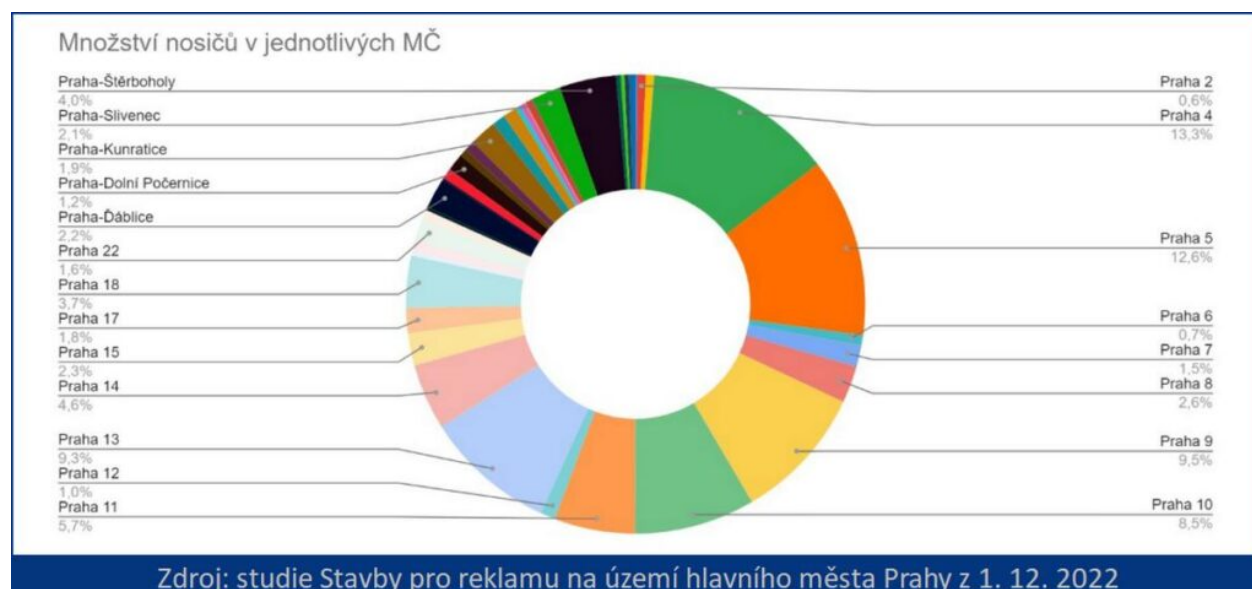
Uvážíme-li, že PSP začaly platit 1. srpna 2016 pak se v létě 2021 už prakticky neměly vyskytovat billboardy vzdálené od sebe méně než 100 m. Územní analýza, kterou na podzim roku 2021 provedl

Institut plánování a rozvoje (IPR) však ukázala, že PSP jsou okatě ignorovány. Z přibližně 1 060 billboardů na městských pozemcích (třetina jsou oboustranné nosiče), jich asi 770 porušovala některé ustanovení PSP. I proto 11. října 2021 město pověřilo městskou firmu Technická správa komunikací (TSK), aby vyhotovila aktuální pasport všech staveb pro reklamu. Ten byl po mnoha Kverulantových urgencích dokončen až v únoru 2023.

Čtyři pětiny billboardů jsou nelegální

V souladu se Pražskými stavebními předpisy není 684 z 1531 billboardů. Nejčastěji porušují vzájemný rozestup, musí mezi nimi být alespoň 100 metrů. A porušení silničního zákona nebo územního plánu, vykazuje až 1270 z oněch 1531 reklam.

Ze studie je vidět, že některé městské části jsou výrazně benevolentnější při povolování billboardů, respektive laxnější při odstraňování těch nelegálních. Takže třeba zatímco na Praze 4 (rozloha 24,22 km²) je 203 billboardů, na mnohem větší Praze 6 (rozloha 41,54 km²) je pouhých 11 billboardů.

Celá studie má název STAVBY PRO REKLAMU NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY a pro Prahu ji zpracovala počátkem roku 2023 Technická správa komunikací. V závěru studie se píše: „Nyní je třeba zahájit kroky k odstranění staveb pro reklamu, tj. podání příslušných

podnětů na stavební úřady, případně silničně správní úřad.“ S tímto závěrem Kverulant souhlasí a bude úředníky z TSK s kverulantskou úporností kontrolovat, jak billboardy odstraňují.

Ze studie je také patrné, že Magistrát dlouho uzavíral nájemní smlouvy na pronájem pozemků pro billboardy. Často za směšné částky. To se po Kverulantových protestech změnilo až říjnu 2021. Tehdy se Rada města usnesla, že město nebude uzavírat žádné nové smlouvy na pronájem pozemků pro billboardy a udělovat souhlas se zřízením a provozováním reklamního zařízení.

Anketa

Byli byste pro rozšíření zákazu billboardů i na města?

Jsem rozhodně pro rozšíření zákazu

1 921 (72 %)

Jsem rozhodně proti rozšíření zákazu

272 (10 %)

Jsem spíše pro rozšíření zákazu

262 (10 %)

Jsem spíše proti rozšíření zákazu

202 (8 %)

Celkem hlasů: 2 657

Pojďme se podívat na další důležité události v historii boje proti vizuálnímu smogu.

Obří reklamní plachty na domech

V Praze bylo v létě 2021 asi 120 reklamních plachet. Od 1. října roku 2021 je i v širším centru Prahy zakázána nová vyhláška. Někteří majitelé plachet je odstranili, ale jiní se kvůli údajným nerovným podmínkám obrátili na antimonopolní úřad a Evropskou komisi a plachty neodstranili.

Křižovatka Plynární a Argentinská v pražských Holešovicích Zdroj: Famedia

Na základě podání sdružení majitelů reklamních plachet skutečně v dubnu 2022 zahájil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) s pražským magistrátem správní řízení z důvodů porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže. Vyhláška podle sdružení zakazuje reklamní plachty v místech, kde k tomu není žádný ospravedlnitelný důvod, a současně na stejných místech ponechává bez další regulace ostatní reklamní plochy jako jsou billboardy.

Proti tomuto tvrzení stojí názor, že město vyhláškou jen narovnává nerovný stav, protože majitelé plachet si na rozdíl od ostatních provozovatelů venkovní reklamy dosud mohli dělat, co chtěli. Na reklamní plachty se totiž dosud mimo historické centrum žádná regulace nevztahovala, na rozdíl od billboardů, které Praha v minulých letech výrazně zregulovala pomocí výše uvedených Pražských stavebních předpisů.

Kverulant chce věřit, že kšeftaři s veřejným prostorem se svými podáními nakonec úspěšní nebudou a bude celou věc pečlivě sledovat.

Nevýhodná smlouva s JCDecaux

Praha uzavřela v roce 2008 smlouvu se společností JCDecaux o povolení 350 billboardů za výstavbu přístřešků na zastávkách MHD. Smlouva byla pro město krajně nevýhodná. Praha na ní trátila neméně 180 milionů korun. Kverulantovi vždy vadilo kšeftování s veřejným prostorem na úkor veřejných rozpočtů a roky usiloval o zrušení této smlouvy. Se svými podáními se dostal až k Evropské komisi. Vítězství měl Kverulant na dosah, ale v říjnu 2016 nabyl účinnosti nový zákon, který zkrátil maximální dobu trestní odpovědnosti v podobných případech z 10 na 5 let, a tak se Kverulantovi nepodařilo dosáhnout zrušení smlouvy.

Usedavá kritika nevýhodné smlouvy však nakonec vedla k tomu, že smlouva skončila v roce 2022 a začala demontáž jednotlivých billboardů. Ta však postupuje zoufale pomalu. Do konce třetího čtvrtletí roku 2022 bylo odstraněno pouhých 11 billboardů z 350. Kverulant proti této liknavosti protestuje a dál bude pečlivě sledovat, zda nakonec budou billboardy skutečně odstraněny. Podrobnosti naleznete v kauze Jak Praha prodělala na kšeftech s billboardáři nejméně 180 milionů.

foto Kverulant.org

Dejme LED billboardy k ledu

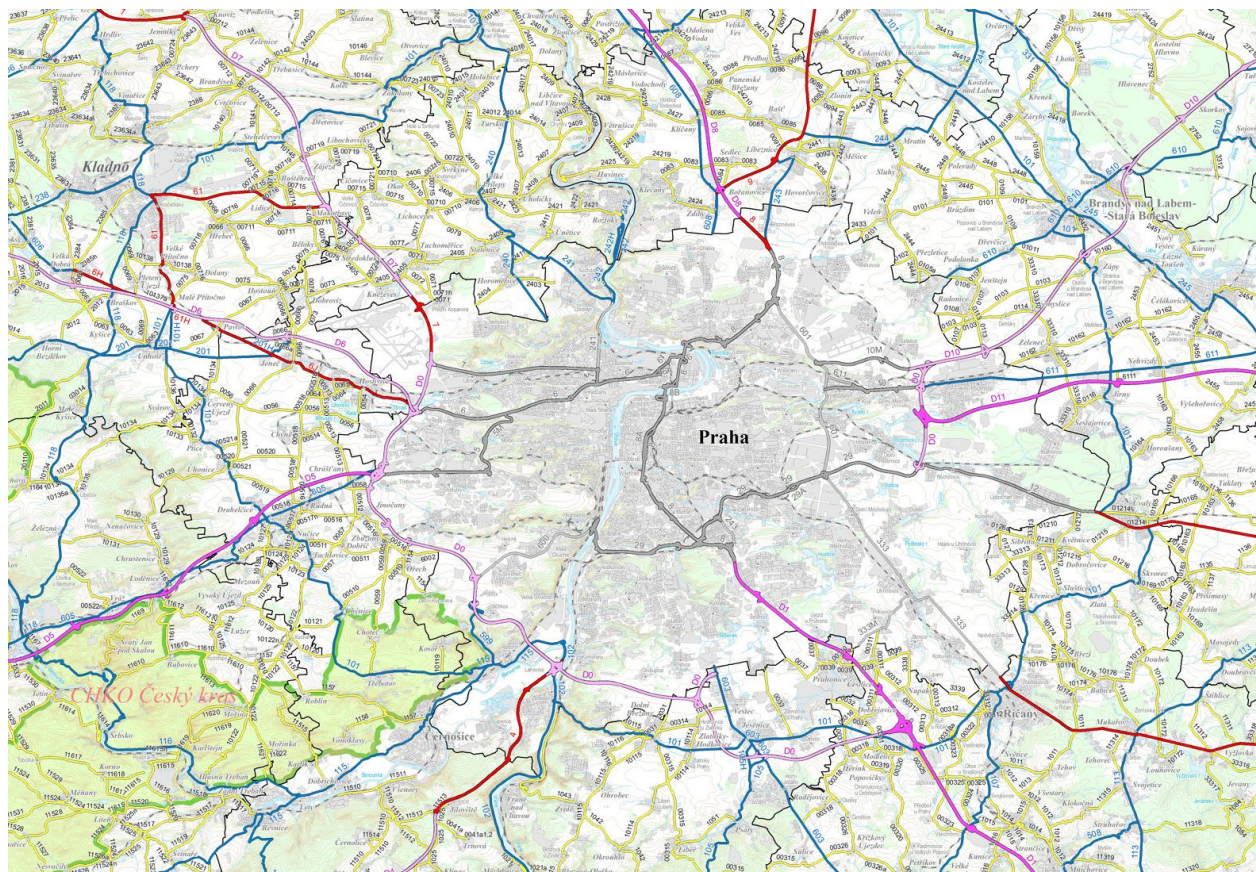
Z hlediska bezpečnosti silničního provozu jsou vůbec nejnebezpečnější formou venkovní reklamy právě LED billboardy. Proto je Kverulantovým cílem radikální snížení jejich počtu. Díky němu jich bylo v Praze již několik vypnuto a několik odstraněno. Včetně LED billboardu nad pražským Nuselským mostem. Kverulantův boj proti LED billboardům tím však zdaleka nekončí. Podrobnosti naleznete v kauze Dejme LED billboardy k ledu.

Ilustrační foto, Profimedia

Dálniční billboardy v Praze

V roce 2012 byl přijat zákon, na jehož základě musela postupně zmizet naprostá většina billboardů kolem dálnic a silnic I. třídy. Tento zákaz se týká i Prahy. I pražský magistrát coby silniční správní úřad měl již k 1. září 2017 odstranit nejméně 59 nelegálních reklamních zařízení podél silnic I/4, I/7 a I/8 na úsecích, které vedou Prahou.

Zdroj: mapy.cz

Kverulant na to magistrát několikrát upozorňoval. Ten se však vymlouval, že čeká na vyjádření Ústavního soudu, kam se v roce 2017 obrátila skupina sedmnácti senátorů s návrhem zrušit část novely zákona o pozemních komunikacích, podle níž měly reklamní plochy zmizet. V únoru 2019 však Ústavní soud návrh senátorů na zrušení zákazu billboardů rázně zamítl. Následně se Kverulant znovu obrátil na primátora Prahy, na všechny členy rady a na vybrané magistrátní úředníky, aby konečně začali čistit Prahu od nelegálních billboardů. Tentokrát byl úspěšný a magistrátní úředníci do podzimu 2019 konečně nechali sundat 17 billboardů, které stály u silnic první třídy, a byly tak od září 2017 zakázané.

Demontáž billboardu 1. srpna 2019 v blízkosti pražského letiště, foto: ČTK

Z Libně byl konečně odstraněn velký nelegální billboard

Před nádražím Libeň stál na pozemku hlavního města více než rok a půl nelegální billboard. Praha už v roce 2021 schválila, že neprodlouží žádné smlouvy na umístění billboardů a tomu v Libni navíc smlouva vypršela už v prosinci 2021. Počátkem února 2023 slíbil majitel, firma Big Board, odstranění nelegálního billboardu do konce března. Firma svůj slib nesplnila. Proto Kverulant vyzval pražské zastupitele, aby billboardáře zažalovali. I proto byl o víkendu billboard konečně v květnu 2023 odstraněn.

Odstraňování nelegálního billboardu v Libni, 27. květen 2023, foto:
Kverulant.org

„Billboard je „nelegální“ proto, že jsme ve vedení města schválili opatření, díky němuž se neprodlužuje žádná smlouva na umístění billboardu. Tahle vypršela 31. 12. 2021 a díky opatření nebyla prodloužena. Od té doby se snažíme dosáhnout toho, aby majitel stavbu skutečně odstranil,“ vysvětlila v únoru 2023 Kristýna Drápalová (Praha Sobě) kolegům z Blesku.

Majitel billboardu, společnost Big Board se dlouho vymlouval na chybějící povolení a razítka. Teprve počátkem roku ho aktivity neziskových organizací a jimi vyvolaný mediální zájem donutily slíbit, že billboard odstraní do konce března 2023. Blesku to sdělila PR manažerka firmy Pavlína Stránská. To se však nestalo. Proto Kverulant počátkem dubna vyzval radní, zastupitele i úředníky města, aby město podniklo kroky k nápravě tohoto zjevně protiprávního stavu s tím, že prvním krokem by měla být žaloba a vydání nařízení o odstranění stavby. I proto byl o víkendu billboard konečně odstraněn.

Demolice začala ráno v sobotu 27. května 2023. Za pomoci jeřábu byly postupně sejmuty všechny tři reklamní plochy o rozměrech 9,6 x 3,6 m. Ty byly rozřezány a odvezeny pryč. Odpoledne již zbyl na křižovatce frekventovaných ulic Českomoravská a K Žižkovu jen sloup. I ten byl nakonec demontován.

Vydání bezdůvodného obohacení

Za 17 měsíců, které uplynuly od doby, kdy billboard přestal být legální si jeho majitel firma Big Board přišla odhadem na čtyři miliony korun. Na tuto částku lze pohlížet jako na neoprávněné obohacení a majitel pozemku, pražský magistrát by mohl firmu Big Board žalovat a domáhat se vydání alespoň části tohoto nelegálního příjmu. Občanský zákoník na tuto možnost pamatuje v § 2991 kde se píše: „Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.

Bez důvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.“ Kverulant na tuto možnost koncem května 2023 dopisem upozornil všechny pražské politiky a úředníky.

Mapa nelegálních billboardů

Kolegové z iniciativy Přidej se a strni to sestavili mapu nelegálních billboardů. Mapa je pravidelně aktualizovaná a barvy jednotlivých ikon mají tento význam:

- **černá** – s jistotou nelegální billboard u kterého byly příslušné orgány vyzvány k jeho odstranění
- **červená** – podezřelý billboard, fáze zjišťování informací
- **zelená** – billboard je legální, ale je povolen dočasně
- **fialová** – povolení billboardu je trvalé nebo po dobu nájemní smlouvy
- **modrá** – billboard čeká na určení, zda je legální či nikoliv

- **žlutá** – billboard byl odstraněn

Prosba o podporu

Od slibů politiků ke skutečné nápravě věcí obecných je dlouhá cesta, a proto bude Kverulant pražské politiky bedlivě sledovat a připomínat jim jejich sliby. Vyčistit Prahu a zastavit billboardovou lobby nám můžete pomáhat i vy, jakkoliv malým, za to však pravidelným darem. Můžete se také zapojit do aktivit našich kolegů s výmluvným názvem Přidej se a strhni to.

Za Kverulantův tým Vojtěch Razima

[Zpět na výpis kauz](#) [Chci darovat](#)